

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
ВСП «Фаховий коледж Чорноморського національного університету
імені Петра Могили»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

ВСП «ФК ЧНУ імені Петра Могили»

Голова Людмила БУЛАТОВА

16 червня 2026 року

ПРОГРАМА

співбесіди для здобуття ступеня

фахового молодшого бакалавра (на основі БСО)

з української мови і історії України

Миколаїв - 2026

1. Пояснювальна записка.....	3
2. Характеристика структури завдань співбесіди.....	5
3. Перелік тем на співбесіду з української мови та історії України.....	6
4. Критерії оцінювання відповідей	9
5. Перелік рекомендованої літератури	13

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Співбесіда з української мови та історії України - форма вступного випробування, яка передбачає очне оцінювання підготовленості вступника.

Співбесіда проводиться для перевірки знань, умінь, навичок та інших компетентностей вступника з української мови та історії України достатніх для здобуття фахової передвищої освіти на основі базової загальної середньої освіти. За результатами співбесіди з української мови та історії України виставляється оцінка за шкалою 100-200 або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Допуск вступників до співбесіди здійснюється за умови наявності документа, який засвідчує особу (зокрема з використанням Дії). У разі неможливості ідентифікації вступника співбесіда не проводиться.

Під час співбесіди не дозволяється порушувати тишу, спілкуватися з іншими вступниками, користуватися будь-якими джерелами.

Вступники, які не з'явилися на співбесіду без поважних причин у визначений час, до участі у конкурсі не допускаються. У разі виникнення обставин, що можуть становити загрозу для життя та здоров'я вступників співбесіда може бути припинена. Перескладання співбесіди не дозволяється.

Програма передбачає перевірку готовності вступника до здобуття ним фахової передвищої освіти, тобто наявності теоретичних знань:

- з різних розділів мовознавства (фонетика, графіка, орфографія, орфоепія, лексика, фразеологія, морфеміка, морфологія, синтаксис, пунктуація, стилістика),
- практичних комунікативних та операційних умінь володіння українською мовою (граматика, лексика, стилістика), розвинених мовленнєвих навичок, логічних та соціально- когнітивних компетентностей, достатніх для формулювання власних думок
- з різних розділів історії України (від давніх часів до початку XX століття).
-

2. ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ ЗАВДАНЬ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда проводиться за білетами, складеними відповідно до навчальних

програм з української мови та історії України для загальноосвітніх середніх навчальних закладів за методикою, визначеною закладом фахової передвищої освіти. До комплексу завдань для індивідуальної усної співбесіди входить 25 білетів. Кожний білет складається з 3-х питань (теоретичне і практичне з української мови і історії України). Тривалість вступного випробування в розрахунку на одного вступника становить 20 хв.

Комплекси завдань дозволяють динамічно визначити рівень засвоєння вступниками теоретичного матеріалу й уміння його застосовувати на практиці та відповідно корегувати цей рівень. Співбесіда активізує пізнавальну діяльність вступників, сприяє розвитку в них уміння концентруватися, робити правильний вибір, обґрунтовувати відповідь.

Співбесіда проводиться не менше ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова предметної комісії згідно з розкладом у день іспиту.

Під час співбесіди члени екзаменаційної комісії відмічають правильність відповідей в аркуші співбесіди, який по закінченню вступного випробування підписується вступником та членами відповідної комісії.

На аркушах не допускаються будь-які умовні позначки, що б розкривали авторство роботи. Вступник зазначає прізвище тільки у визначених для цього місцях. Інформація про результати співбесіди оголошується вступникові в день її проведення. Перескладання співбесіди не дозволяється.

Мінімальна кількість балів («позитивна оцінка») для участі в конкурсному відборі - 100 балів. «Негативна оцінка» ухвалюється рішенням відбіркової приймальної комісії, якщо абітурієнт не набрав 100 балів. Загальна кількість балів - 100 (від 100 до 200). Максимально можлива кількість балів становить 200.

3. ПЕРЕЛІК ТЕМ НА СПІВБЕСІДУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Розділ 1. Фонетика і графіка. Орфоепія і орфографія. Звуки мови.

Голосні та приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі і глухі. Подовжені звуки. Алфавіт. Букви й інші графічні засоби. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ та буквосполучень дз, дж. Склад, наголос. Ненаголошені

голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків, їх позначення на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення у групах приголосних. Правила вживання апострофа. Вживання м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Правопис суфіксів і префіксів. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Лапки у власних назвах.

Розділ 2. Будова слова, словотвір і орфографія.

Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і значення змінних слів. Чергування голосних звуків. Чергування приголосних фонем. Вимова і написання префіксів з- (зі-, із-, с-), роз-, без-, через-, пре-, при-, прі-. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів. Правопис складних та складноскорочених слів.

Розділ 3. Лексикологія і фразеологія.

Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слова. Синоніми. Антоніми. Омоніми. Загальновживана лексика. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова. Фразеологія української мови. Лексикографія.

Розділ 4. Морфологія і орфографія.

Поняття про самостійні і службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення. Власні і загальні, конкретні і абстрактні назви. Назви істот і неістот. Граматичні категорії іменника. Категорія роду, числа, відмінка. Відмінювання іменників. Основні значення відмінків. Поділ іменників на групи, особливості іменників I, II, III, IV відмін. Відмінювання іменників множинної форми. Невідмінювані іменники. Словотворення іменників. Способи творення іменників. Правопис відмінкових закінчень. Правопис найважливіших іменникових суфіксів. Велика буква у власних назвах. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).

Прикметник як частина мови: загальне значення прикметника, його граматичні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста і складна форми). Відмінювання прикметників. Повні і короткі прикметники, тверда і м'яка

групи прикметників. Правопис відмінкових форм прикметників. Способи творення прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням і граматичними ознаками (кількісні, порядкові, збірні, дробові). Групи числівників за будовою (прості, складні і складені). Відмінювання числівників. Правопис числівників. Вживання числівників на позначення часу і дат.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи займенників за значенням. Відмінювання займенників. Правопис займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова. Категорія виду (доконаний і недоконаний), перехідності / неперехідності. Категорія особи, способу, числа і часу. Безособові дієслова. Дієслова I та II дієвідмін. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Форма дієслова -дієприкметник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їхтворення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Правопис дієприкметників.

Форма дієслова-дієприслівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного і недоконаного виду, відмінювання дієприслівників. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням (означальні, обставинні). Ступені порівняння прислівників. Способи творення прислівників. Правопис прислівників.

Службові частини мови.

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням і морфологічним складом(первинні, вторинні; прості, складні і складені). Правопис прийменників разом, окремо, через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні і модальні.

Написання то-, бо-, -от, таки-. Не з різними частинами мови.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Розділ 5. Синтаксис і пунктуація.

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Поняття про речення. Члени речення, способи їх вираження.

Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

Просте речення, його види (односкладне й двоскладне). Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення. Розділові знаки у простому реченні. Тире в неповних реченнях. Однорідні члени речення, розділові знаки при однорідних членах речення. Відокремлені члени речення (та уточнюючі). Звертання та вставні слова. Розділові знаки при них.

Складне речення, його типи. Складносурядне речення. Складнопірядне речення. Види пірядних речень. Розділові знаки в складносурядних і складнопірядних реченнях. Безсполучникове складне речення, розділові знаки в ньому. Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма і непряма мова. Цитати. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитаті і діалозі.

4. ПЕРЕЛІК ТЕМ НА СПІВБЕСІДУ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Вступ до історії України

Історія України як наука. Періодизація історії України. Джерела з Історії України: речові, усні, писемні, візуальні.

Стародавня історія України

Поява та розселення людей на території України. Заняття привласнювального господарства. Неолітична революція. Поширення землеробства і скотарства на землях України. Ремесла. Трипільська археологічна культура. Кочовики раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній в Північному Причорномор'ї та в Криму. Перші згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавів). Велике розселення слов'ян.

Русь-Україна (Київська держава)

Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, сіверяни, уличі,

тиверці, хорвати (білі хорвати), волиняни (дуліби, бужани), древляни). Назва «Русь». Руська земля. Утворення Русі-України (Київської держави). Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність перших київських князів. Державотворення кінця X - середини XI ст. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. РусьУкраїна (Київська держава) в першій третині XII ст. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала

Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Розбудова Галицько-Волинської держави (королівства Руського) в 1238-1264 рр. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава) за нащадків Данила Романовича. Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

Руські удільні князівства у складі іноземних держав у другій половині XIV - перші половині XVI ст.

Змагання Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу сусідніх держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. Велике князівство Руське Свидригайла. Остаточна ліквідація Волинського та Київського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії.

Виникнення козацтва. Соціально-економічне життя.

Культура й духовність.

Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х рр. Братський рух. Утворення УГКЦ. Культура й духовність.

Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.

Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...». Культура. Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620 р. Духовність.

Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.

Козацька Україна наприкінці 50-80-х рр. XVII ст.

Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50-80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

Українські землі наприкінці XVII - в першій половині XVIII ст.

Гетьманщина в 1687-1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20-30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.). Культура. Києво-Могилянська академія. Духовність.

Українські землі в другій половині XVIII ст.

Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини. Опришківський та гайдамацький рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі. Культура й духовність.

Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII- в першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час французько-російської війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848-1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Досвід парламентаризму.

Культура України кінця XVIII- першої половини XIX ст.

Освіта, наука, література, образотворче мистецтво, архітектура. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.

Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Події Кримської війни 1853- 1856 рр. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860-1870-хрр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадівського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримсько-татарського народу.

Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.

Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.

Культура України в другій половині XIX - на початку XX ст.

Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.

Українські землі у складі Російської імперії в 1900-1914 рр.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Земельна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення російського імперського наступу на Україну в 1907-1914 рр.

Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900-1914 рр.

Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на формування національної свідомості населення західноукраїнських земель.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Підсумкова оцінка за співбесіду виставляється за 200-бальною системою

200-175 балів ставиться, якщо вступник ґрунтовно й повно викладає теоретичний матеріал, дає правильне визначення понять; демонструє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки наводить необхідні приклади, дібрані самостійно; не допускає помилок.

152-172 бали отримує вступник, який теж демонструє знання та розуміння необхідного матеріалу однак у відповіді є певні фактичні помилки, які він виправляє після зауваження викладача.

143-100 бали отримує вступник, який виявляє знання й розуміння основних положень даної теми, але викладає матеріал не досить повно, допускає неточності у визначенні понять або у формулюванні правил; не вміє глибоко і переконливо обґрунтувати свої думки й відчуває труднощі під час добору прикладів; викладає матеріал непослідовно й допускає помилки.

99-0 балів отримує вступник, який демонструє незнання більшої частини матеріалу, допускає у формулюванні визначень і правил помилки, що спотворюють їх зміст.

6. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. Українська мова : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Грамота, 2021. 191 с.
2. Авраменко О. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосв. навч. закл. Київ : Грамота, 2022. 159 с.
3. Блажко М., Омельчук С. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції «Українського правопису» : навч. посібник. Київ : Грамота 2020. 224 с.
4. Глазова О.П. Українська мова : підручн. для 9 кл. загальноосв. навч. закл. Харків: Ранок, 2022. 241с.
5. Глазова О.П. Українська мова : підручн. для 8 кл. загальноосв. навч. закл. Київ : Освіта, 2021. 255с.
6. Глазова О.П. Українська мова : підручн. для 9 кл. загальноосв. навч. закл. Харків : Ранок, 2022. 241 с.
7. Данилевська О.М. Українська мова : підручн. для 8 кл. загальноосв. навч. закл. Київ : Оріон, 2021. 288с.

8. Заболотний В.В., Заболотний О.В. Українська мова : підручн. для 9 кл. загальноосв. навч. закл. Київ : Генеза, 2022. 274с.

9. Караман С.О., Горошкіна О.М. Українська мова: підручн. для 9 класу (поглиблене вивчення філології), 2-е видання. Харків : Ранок, 2022. 273 с.

10. Козачук Г. О. Українська мова: практикум Київ : Вища школа, 2020. 414 с.

11. Український правопис / [ред.: Є. І. Мазніченко та ін.]; ПАН України; Українська національна комісія з питань правопису; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України; Інститут української мови НАН України; Український мовноінформаційний фонд НАН України. Київ: Наукова думка, 2019. 390 с.

12. Пометун О. І., Мороз П. В. Вступ до історії України та громадянської освіти. – Київ: Освіта, 2022.

13. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Вступ до історії України та громадянської освіти. – Київ: Ранок, 2022.

14. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України. Всесвітня історія (6 клас). – Київ: Ранок, 2023.

15. Пометун О. І. Історія України. 6 клас. – Київ: Освіта, 2023.

16. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України. 7 клас. – Київ: Ранок, 2024.

17. Щупак І. Я. Історія України. 7 клас. – Київ: Оріон, 2024.

18. Щупак І. Я., Черкас Б. В., Бурлака О. В. та ін. Історія України. 8 клас. – Київ: Оріон, 2021.

19. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України. 8 клас. – Київ: Ранок, 2021.

20. Власов В. С. Історія України. 8 клас. – Київ: Генеза, 2021.

21. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України. 9 клас. – Київ: Ранок, 2022.

22. Власов В. С., Панарін О. Є. Історія України. 9 клас. – Київ: Генеза, 2022.

23. Пометун О. І., Дудар О. В. Історія України. 9 клас. – Київ: Освіта, 2022.

24. Щупак І. Я. та ін. Історія України. 9 клас. – Київ: Оріон, 2022.

25. Бойко О. Д. Історія України. – Київ: Академвидав, 2010.